

РИЗИКООРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ КОНТРОЛЮ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ КОМПАНІЇ

Марина Олегівна Скорик¹, Юрій Ігорович Мискін²

Проблема контролю трансфертного ціноутворення, яка перебуває на порядку денному в наукових середовищах, дедалі частіше є об'єктом дослідження через призму дотримання принципів ризикоорієнтованого управління та соціальної відповідальності. Вектор розгляду контролю суто як зовнішнього заходу впливу на діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють контрольовані операції в межах трансфертного ціноутворення, змістився у бік внутрішнього середовища як сукупності умов для досягнення операційних і стратегічних цілей з урахуванням фактору податкового ризику. Сучасна практика управління великими міжнародними групами компаній засвідчила готовність менеджменту таких структур до подолання проблем трансфертного ціноутворення шляхом організаційної конфігурації внутрішніх процесів, стандартів та політик. Останнє, у свою чергу, дозволяє податковим органам підвищити рівень довіри до бізнесу, як життєво необхідного елементу функціонування економіки будь-якої окремої країни.

Ключові слова: транснаціональні компанії, трансфертне ціноутворення, ризик, контроль, ризикоорієнтоване управління.

Постановка проблеми. Поширеність діяльності транснаціональних компаній як організаційної структури є логічним наслідком глобалізації економічних відносин. Поруч із безумовними перевагами децентралізації функціональних напрямів діяльності компаній явище транснаціональної бізнесової діяльності породжує ряд критичних проблем, найбільш критичними з яких є проблеми фіскального характеру. Міжнародній групі компаній (МГК) в особі її відокремлених структурних підрозділів доводиться стикатися із значним контрольно-наглядним тиском з боку податкових органів, враховуючи той факт, що не завжди податкова стратегія, прийнята на рівні компанії, відповідає очікуванням податкових адміністрацій країн, в яких здійснюють свою діяльність відокремлені підрозділи. Внутрішньогрупові операції (операції в межах групи компаній) дозволяють переміщувати бази оподаткування з країн із високим рівнем оподаткування до країн із нижчим податковим навантаженням. По суті, підхід, незалежно від того, наскільки агресивним є фіскальна стратегія компанії в управлінні податковою змінною у внутрішньогрупових операціях, для досягнення стратегічних цілей, поставлених вищим керівництвом, визначає рівень податкового ризику. Податкова стратегія, у свою чергу, є результатом більш загальної фінансової стратегії, що включає політику групи компаній до агресивного податкового планування та податкової оптимізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади контролю трансфертного ціноутворення, зокрема податкового, розглянуті в працях таких науковців, як С.С. Брехов [1], О.М. Вакульчик [2], А.В. Гречко [3], І.С. Корінь [4], В.І. Коротун [5], І.С. Луценко [9], Р.В. Мельниченко [10]. У свою чергу, В.М. Краєвський та О.Ю. Муравський [6–8] у своїх працях обов'язково враховують елемент ризику при дослідженні трансфертного ціноутворення та систем його забезпечення, зокрема контрольного.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зважаючи на значний науковий доробок з питань контрольного забезпечення трансфертного ціноутворення, вважаємо за доцільне поглибити дану тематику наукових досліджень шляхом концептуалізації ризикоорієнтованого управління в системі контролю трансфертного ціноутворення з метою запобігання порушень податкового законодавства країн, параметри операції в яких є базами оподаткування.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є концептуалізація основних підходів до ризикоорієнтованого управління в системі контролю трансфертного ціноутворення компанії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фіскальна політика кожної країни, як правило, спрямована на задоволення внутрішніх економічних і соціальних потреб. Однак глобалізація призвела до конкуренції

¹ *Марина Олегівна Скорик*, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної політики та сталого розвитку Державного податкового університету
e-mail: maryna_sk@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3291-706X>

² *Юрій Ігорович Мискін*, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики Державного податкового університету
e-mail: muskin@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8160-3262>

між тими країнами, які використовують фіскальний важіль для залучення іноземних інвестицій у свої країни та/або утримання інвестицій всередині країни. Одним із інструментів, який найчастіше використовують транснаціональні компанії для використання відмінностей між різними національними податковими системами, є маніпулювання трансфертними цінами у внутрішньогрупових операціях. У сучасній глобалізованій цифровій економіці значний обсяг світової торгівлі здійснюється через внутрішньогрупові операції та передбачає міжнародний перехід як матеріальних, так і нематеріальних активів, послуг і капіталу в межах однієї корпоративної групи. Внутрішньогрупова торгівля між асоційованими та неконкуруючими гравцями супроводжується традиційною торгівлею між компаніями. Це означає, що на велику кількість міжнародних операцій більше не впливають сили вільного ринку – на них впливають «внутрішні» фактори, які прагнуть задовольнити спільні інтереси суб'єктів у групі. З огляду на те, що концепція корпоративної свободи включає також «принцип свободи заснування», слід зазначити, що інвестиційне планування має здійснюватися за умови дотримання так званого принципу «втягнутої руки», розробленого ОЕСР, відповідно до якого компанія повинна здійснювати внутрішньогрупові операції на тих же умовах, що й між незалежними компаніями. Зрозуміло, що на відкритому та конкурентному ринку вищий дохід пов'язаний з вищим ризиком. Тобто для передачі товарів, послуг і капіталу всередині групи повинна бути встановлена відповідна ціна. На розподіл оподаткованого доходу групи між національними податковими юрисдикціями, де присутня група, часто впливають трансфертні ціни. Маніпулювання цими трансфертними цінами є одним із найбільш класичних методів ухилення від сплати податків на міжнародному рівні [6, с. 34]. На сьогоднішній день аналіз регуляторних інструментів, що використовуються для боротьби з ухиленням від сплати податків або практикою ухилення від оподаткування, що використовується корпоративними групами в міжнародному масштабі, підкреслив суттєву непридатність національних податкових правил у регулюванні явища, до якого залучені «глобальні платники податків», враховуючи контраст між «територіальністю» норм і універсальністю випадків, що підлягають оподаткуванню. З корпоративної точки зору, основні проблеми пов'язані з контролем трансфертного ціноутворення полягають у тому, що традиційні контрольні заходи не можуть надати вичерпну інформацію, оскільки вони не завжди підходять для виявлення операцій агресивного податкового планування, а якщо й можуть, зазвичай існує великий проміжок часу між моментами планування: коли схема реалізована і коли схему виявлено контролем. Крім того, не завжди легко визначити, чи можна класифікувати виявлену контролем схему агресивного податкового планування як «окремий випадок» чи як частину більш широкого та масштабного явища.

Багато складнощів у традиційному контролі виникають через поширену помилку недостатнього врахування податкового ризику в операційних бізнес-рішеннях. У цій перспективі фіскальна змінна розглядається з суто фінансової точки зору, тобто доходів після сплати податків. Цей традиційний підхід, особливо корпоративних груп, що працюють у міжнародному масштабі, більше нежиттєздатний. Формальне, процедурне та систематичне управління податковим ризиком призводить до ефективного управління фіскальною змінною. Таким чином, з операційної точки зору необхідно включити податкову сферу до систем управління корпоративними ризиками. Іншими словами, можна побачити, що транснаціональні відносини корпоративних груп іноді структуровані таким чином, щоб зробити пов'язаними податкові наслідки (податковий результат), важко сумісні з економічними (господарським результатом). Цю сумісність потрібно не тільки шукати, але й постійно підтримувати. Дійсно, слід пам'ятати про складнощі, які виникають, коли ризики утворюються в різних і географічно віддалених компаніях, з належною увагою до дотримання законів, які часто сильно відрізняються від тих, що зобов'язують материнську компанію. Крім того, що політика трансфертного ціноутворення має бути чітко визначеною та представленою, вона має постійно оновлюватися відповідно до змін законодавства, практики податкових органів та організаційного, функціонального та структурного розвитку міжнародної групи компаній.

Логіку, згідно з якою компанія керує різними видами діяльності для створення та розподілу вартості, слід розуміти в ширшому сенсі, ніж класичний «ланцюг створення вартості». Архітектура цінностей сучасних транснаціональних корпорацій є нестабільною та має тенденцію до еволюції та постійного перевизначення. Так само організаційні зміни в компанії часто стосуються як внутрішньої організації, так і способів зв'язку компанії із зовнішніми компаніями. Чим більше місія компанії характеризується елементами інновацій та глобалізації, тим більша ймовірність, що архітектура цінностей залучатиме щільну мережу зовнішніх акторів. Функціональні зміни, які можуть виникнути внаслідок цих змін, повинні бути перехоплені податковими менеджерами групи з належним урахуванням того факту, що коли відбувається функціональна реорганізація, по суті, відбувається більше функціональних розривів.

Підготовлена документація з трансфертного ціноутворення формує уявлення про прийнятну політику трансфертного ціноутворення (основні файли та локальні файли), також ця документація часто стосується корпоративної реорганізації, але при цьому нехтується визнання функціональної реорганізації (через явну нездатність податкових відомств ідентифікувати їх) [6, с. 36]. Таким чином, група може несвідомо постраждати від потенційно ризикових податкових наслідків. З цієї причини визначення політики трансфертного ціноутворення передбачає повне розуміння

структурної конфігурації, корпоративної культури та організаційної динаміки юридично незалежних транснаціональних компаній, якими спільно керує один економічний суб'єкт, який займає провідну позицію. Також теоретично можливе існування зв'язків між компаніями, які часто є неформальними та не підлягають чіткому правовому регулюванню, що має небезпечні фіскальні наслідки. Тому заходи повинні бути вжиті на початку етапу планування. Податкове планування трансфертного ціноутворення є частиною діяльності глобального планування, включає ті види діяльності, які підпадають під функцію податкового планування, які, як правило, визначають розподіл інвестицій, функцій і ризиків компанії в різних країнах, включаючи характеристики відповідні податкові юрисдикції. Ризик неврахування важливості етапу інвестиційного планування полягає в тому, що компанія може взяти на себе ризиковану групову структуру з фіскальної точки зору, ситуація, яка часто вимагає проведення контрольних заходів для фактичного управління ризиками, які не передбачені в стратегічних планах і які виникають лише на етапі впровадження. Зрештою, управління корпоративним ризиком, частиною якого є податковий ризик, є процесом, який здійснюють усі люди, будь-яким чином залучені до управління компанією та які сприяють реалізації виграшних стратегій через ідентифікацію потенційних критичних подій, які потім має бути переведено на цінність у довгостроковій перспективі. Чітка податкова стратегія, спрямована на дотримання податкового законодавства, може спонукати центральне керівництво підкреслювати внесок групи в економіку країн, в яких вона працює, тим самим підвищуючи її корпоративну репутацію. У цій перспективі дотримання податкового законодавства набуває характеру етичної та соціальної відповідальності.

Рівень податкового ризику є частково результатом самої податкової стратегії, яку обрала група компаній, і управління цим ризиком пронизує всі бізнес-процеси, таким чином вимагаючи активного внеску, а не тільки податкового адміністрування. Щоб підвищити якість розкриття фінансової, бухгалтерської та податкової інформації і мати повний контроль над усіма потоками податкової інформації, внутрішній контроль материнської компанії повинен включати все більше і більше до плану питань, пов'язаних з податками, щодо управління податковими ризиками, оскільки вони невіддільні від політики управління ризиками бізнесу [9, с. 130].

Управління одним органом через координацію та контроль, який здійснює материнська компанія, є вирішальним для багатонаціональних груп. Компанія використовує всі найбільш придатні інструменти для спрямування, управління та перевірки операційної діяльності з метою забезпечення дотримання законів, моніторингу податкових ризиків і надання правдивих і повних фінансових і бухгалтерських даних усім зацікавленим сторонам. Материнська компанія повинна відслідковувати різні фактори, які можуть виробляти та/або передавати важливу для оподаткування інфор-

мацію, одні ззовні, інші – зсередини, а також інформацію від дочірніх компаній, кожна з яких має власне довідкове зовнішнє середовище.

Функція планування та контролю в цьому випадку має відповідати двом вимогам: з одного боку, управління зовнішніми змінними, а з іншого – створення інтегрованого внутрішнього середовища, в якому інформація передається швидко, а знання можуть вільно циркулювати. Щоб справлятися з постійною потребою в знаннях і зростаючою мінливістю навколишнього середовища, важливо, щоб підсистема компанії реалізувала надійну інформаційну систему. Основним завданням інформаційної системи є передача знань у двох напрямках: як ззовні компанії всередину, так і всередині компанії (від однієї функціональної сфери до іншої або між різними відділами компанії). Враховуючи всі вищезазначені проблеми, для кращого управління податковим ризиком у трансфертному ціноутворенні існує можливість для схеми, втручаючись саме в функцію контролю шляхом підвищення її ефективності та продуктивності, посилення ролі внутрішніх контролерів усередині групи компанії і розглядати їх як внутрішні органи материнської компанії, відповідальні за перевірку діяльності дочірніх компаній. Внутрішній контроль повинен вирізнятися, головним чином, своєю незалежністю від органів корпоративного управління, він повинен надавати поради для підвищення ефективності та ефективності організації. Виконуючи це фундаментальне завдання, ця функція покращує корпоративне управління та створює додаткову вартість, гарантуючи зацікавленим сторонам правильне, прозоре та обізнане управління поточними та потенційними ризиками.

Внутрішній контроль може допомогти вищому керівництву в ряді заходів, таких як виявлення та зменшення ризиків і отримання необхідної інформації для процесу прийняття корпоративних рішень. Проте зараз здається, що необхідно збільшити повноваження внутрішнього контролю та вдосконалити способи виявлення проблем, щоб дати йому змогу підготувати конкретний проект для управління конкретним податковим ризиком на міжнародному рівні. Така реалізація можливостей функції обов'язково створює додаткову вартість для компанії, роблячи компанію менш вразливою на ризики необхідності сплачувати штрафи через, щонайменше, необачну поведінку дочірніх компаній. При моніторингу та контролі пропонуються фактично однакові пріоритети знань та інформації. Аналіз і вивчення внутрішніх факторів і зовнішнього втручання має бути функцією «централізованої» служби внутрішнього контролю, а саме всередині материнської компанії, оскільки вона має ідеальне становище для нагляду та контролю за робочими профілями різних юридичних осіб, маючи зв'язок і постійний діалог із системами управління останніми.

Стандартною практикою для дочірніх компаній є прийняття власних процедур управління податковою інформацією для цілей трансфертного ціноутворення. Однак вважається, що це має бути зроблено відповідно до загальних принципів, викладених материнською

компанією. Це полегшило б роботу внутрішнього контролю на центральному рівні, який, однак, маючи широке та детальне уявлення про те, що сталося та що відбувається в групі, може активно сприяти досягненню та підтримці міцної корпоративної соціальної відповідальності, пропонуючи адекватні рішення проблем, що виникли, а не просто підтверджуючи, чи належним чином структуровані системи управління ризиками та внутрішнього контролю дочірніх компаній. Отже, контроль міг би подолати ту «сталу» функцію, яка приписувалася йому протягом багатьох років, оскільки він вважається формою небажаного втручання в повсякденну діяльність і основною метою якого є пошук неефективності та винних. Ця традиційна роль також пояснюється тиском, який зазвичай чинить вище керівництво. Акцент керівництва на необхідності досягнення операційних і фінансових цілей може створити надмірний тиск, який може спричинити високий податковий ризик дочірніх компаній. У цьому випадку функція внутрішнього контролю буде просто інструментом, який використовує холдингова компанія для перевірки того, чи досягаються цілі, встановлені для кожної дочірньої компанії, чи ні. Дочірні компанії, щоб досягнути ключових показників ефективності материнської компанії, працюватимуть, беручи за пріоритет короткострокові цілі, часто нехтуючи керуванням певними факторами, такими як фіскальні, і це вплине на середньострокову та довгострокову перспективу. Внутрішній контроль повинен мати повноваження для забезпечення

правильного підходу до управління ризиками на рівні групи, водночас зберігаючи необхідну координацію з іншими функціями контролю, а також додаткову та відповідну відповідальність за впровадження процесу оцінки системи внутрішнього контролю. Управління політикою трансфертного ціноутворення вимагає від внутрішнього контролю взяти на себе відповідальність за розробку аналізу охоплених сфер діяльності та пропонування продуктів і послуг, функціонального аналізу компаній групи, основних внутрішньогрупових контрактів, політики розподілу та транзакції (як з економічної, так і з фінансової точки зору).

Висновки. Таким чином, було сформовано концептуальне бачення ризикоорієнтованого управління в системі контролю трансфертного ціноутворення. Ця управлінська концепція повинна бути застосовною до кожного процесу, включно з діяльністю внутрішнього контролю. У цьому контексті посилення ролі контролю в міжнародній групі компаній може сприяти наданню змісту управлінню податковим ризиком, який дуже часто розглядається лише з юридичної точки зору. Запропоновані управлінські та організаційні рішення дозволять збалансувати потребу в оптимізації розподілу в групі функцій і ризиків з необхідністю обмежити кризові явища трансфертного ціноутворення. Зауважимо, що підвищення можливостей функції внутрішнього контролю може створити додану вартість для всієї групи та вселити більшу довіру зацікавлених сторін, перш за все, захистивши групу від можливих податкових санкцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Брехов С.С. Напрями розвитку контролю за трансфертним ціноутворенням в Україні. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*, 2016. № 4. С. 126–131
2. Вакульчик О.М. Проблеми та особливості впровадження в Україні механізму контролю трансфертного ціноутворення. *Вісник Академії митної служби України. Сер. Економіка*. 2014. № 1. С. 10–16
3. Гречко А.В. Механізм трансфертного ціноутворення в Україні як інструмент контролю за операціями між пов'язаними особами. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2016. № 13. С. 85–91. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.13.2016.80095>
4. Корінь І.С. Сучасний стан податкового контролю за трансфертним ціноутворенням в Україні під час воєнного стану. *Молодий вчений*. 2022. № 7 (107). С. 96–100. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-7-107-19>
5. Коротун В.І. Контроль за трансфертним ціноутворенням в Україні: проблеми становлення та перспективи розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 24. С. 42–46.
6. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Інформаційна підтримка систем обліково-аналітичного та контрольного забезпечення управління операціями трансфертного ціноутворення. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 8. С. 32–40. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.7-5>
7. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Обліково-податкова природа трансфертного ціноутворення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2023. № 5 (73). Том 2. С. 84–89. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-5-8906>
8. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Ризикоорієнтований підхід в системі податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. *Український економічний часопис*. 2023. № 1. С. 23–28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-1-4>
9. Луценко І.С. Податковий контроль у сфері трансфертного ціноутворення в Україні: сучасна практика. *Економіка та держава*. 2020. № 7. С. 129–134. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.7.129>
10. Мельниченко Р.В. Податковий контроль трансфертного ціноутворення в Україні. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 5. С. 63–79. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(106\)06](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(106)06)

REFERENCES:

1. Brekhov, S. (2016) Napriamy rozvytku kontroliu za transfertnym tsinoutvorennyam v Ukraini [Development directions of control over transfer pricing in Ukraine]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy – Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*, 4, pp. 126–131. [in Ukrainian]

2. Vakulchuk, O. (2014) Problemy ta osoblyvosti vprovadzhennia v Ukraini mekhanizmu kontroliu transfertnoho tsinoutvorennia [Problems and peculiarities of implementation of transfer pricing control mechanism in Ukraine]. *Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Ser. Ekonomika – Bulletin of the Academy of the Customs Service of Ukraine*, 1, pp. 10–16. [in Ukrainian]
3. Hrechko, A. (2016) Mekhanizm transfertnoho tsinoutvorennia v Ukraini yak instrument kontroliu za operatsiinyi mizh poviazanyi osobamy [Mechanism of transfer pricing in Ukraine as a tool for controlling transactions between related parties]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU “KPI” – Economic bulletin of NTUU “KPI”*, 13, pp. 85–91. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.13.2016.80095> [in Ukrainian]
4. Korin, I. (2022) Suchasnyi stan podatkovoho kontroliu za transfertnym tsinoutvorenniam v Ukraini pid chas voiennoho stanu [The current state of tax control over transfer pricing in Ukraine during martial law]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, 7 (107), pp. 96–100. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-7-107-19> [in Ukrainian]
5. Korotun, V. (2016) Kontrol za transfertnym tsinoutvorenniam v Ukraini: problemy stanovlennia ta perspektyvy rozvytku [Control over transfer pricing in Ukraine: development problems and development prospects]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, 24, pp. 42–46. [in Ukrainian]
6. Kraievskiy, V. & Muravskiy, O. (2023) Informatsiina pidtrymka system oblikovo-analitychnoho ta kontrolnoho zabezpechennia upravlinnia operatsiinyi transfertnoho tsinoutvorennia [Information support of systems of accounting and analytical and control management of transfer pricing operations]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital Economy and Economic Security*, 8, pp. 32–40. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.7-5> [in Ukrainian]
7. Kraievskiy, V. & Muravskiy, O. (2023) Oblikovo-podatkovy pryroda transfertnoho tsinoutvorennia [Accounting and tax content of transfer pricing]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Internauka”. Seriya: “Ekonomichni nauky” – International scientific journal “Internauka”. Series: “Economic Sciences”*, 5 (73), pp. 84–89. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-5-8906> [in Ukrainian]
8. Kraievskiy, V. & Muravskiy, O. (2023) Ryzkykooorientovanyi pidkhid v systemi podatkovoho kontroliu za transfertnym tsinoutvorenniam [Risk-oriented approach in the system of tax control over transfer pricing]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, 1, pp. 23–28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-1-4> [in Ukrainian]
9. Lutsenko, I. (2020) Podatkovy kontrol u sferi transfertnoho tsinoutvorennia v Ukraini: suchasna praktyka [Tax control in the field of transfer pricing in Ukraine: modern practice]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the State*, 7, pp. 129–134. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.7.129> [in Ukrainian]
10. Melnychenko, R. (2019) Podatkovy kontrol transfertnoho tsinoutvorennia v Ukraini [Tax control of transfer pricing in Ukraine]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, parvo – Foreign trade: economy, finance, law*, 5, pp. 63–79. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(106\)06](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(106)06) [in Ukrainian]

RISK-BASED MANAGEMENT IN THE COMPANY'S TRANSFER PRICING CONTROL SYSTEM

Maryna O. Skoryk¹, Yurii I. Myskin²

The problem of control of transfer pricing, which is on the agenda in scientific circles, is increasingly the object of research through the prism of compliance with the principles of risk-based management and social responsibility. The vector of consideration of control purely as an external measure of influence on the activities of economic entities carrying out controlled transactions within the framework of transfer pricing has shifted towards the internal environment as a set of conditions for achieving operational and strategic goals, considering the tax risk factor. The modern practice of managing large international groups of companies has proven the readiness of the management of such structures to overcome the problems of transfer pricing through the organizational configuration of internal processes, standards and policies. The latter, in turn, allows tax authorities to increase the level of trust in business, as a vital element of the functioning of the economy of any individual country. That is why the study of the conceptual foundations of risk-oriented management in the control system of transfer pricing has the character of an organizational and methodological direction designed to outline the main tools and principles of the subject of research. To achieve the goal of the research, such methodical tools as hypothesis, comparison, induction and abstraction were used. As a result, valuable, in our opinion, conclusions were obtained regarding the management concept in the transfer pricing control system, the purpose of which is to restructure all business processes of the company related to the implementation of controlled operations considering the assessment and analysis of tax risk. The management of an international group of companies, in the case of implementation of the proposed management and organizational solutions, will not only be able to increase the level of trust on the part of tax authorities, but in the long term will ensure the balancing of functions and risks, the creation of added value along the entire value chain of the company and protect itself from crisis situations, related to transfer pricing.

Key words: transnational companies, transfer pricing, risk, control, risk-oriented management.

JEL Classification: E62, H25, H26, O23

Стаття надійшла до редакції 05.02.2024
The article was received February 5, 2024

¹ Maryna O. Skoryk, Candidate of Economic Sciences, Docent, Head of the Department of Economic Policy and Sustainable Development, State Tax University

² Yurii I. Myskin, Doctor of Economic Sciences, Docent, Professor at the Department of Accounting Technologies and Business Analytics, State Tax University